

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

School Environment Management According to Opinion of Teachers

under the Secondary Educational Service Area Office 2

ดร.ณิ พงษ์พิมาย¹ สุภาวดี ลาภเจริญ¹

Daruni phaengphimai¹ Supawadee Lapcharoen¹

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ Master of Education (Education Administration), Ramkhamhaeng University

E-mail : amm16082533@gmail.com

บทคัดย่อ

Received: March 18, 2022

Revised: April 28, 2022

Accepted: June 10, 2022

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุและประสบการณ์ในการทำงานประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 7,713 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 365 คน โดยอาศัยตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของโคเฮน (Cohen, Morrison, 2011, p 147) เลือกใช้วิธีการโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยการแบ่งชั้นของโรงเรียนและจัดแต่ละชั้นแบบเท่า ๆ กัน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.0 และวิเคราะห์ ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .905 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t-test และจำแนกตาม อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และ (3) ข้าราชการครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน 4.) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

คำสำคัญ : สภาพแวดล้อม, การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน, ความคิดเห็นของครูในโรงเรียน

ABSTRACT

This research aimed to study and compare the opinions of teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 2 toward school environmental management, when was divided by educational background, age, and working experience. Population was 7,713 teachers in 52 large-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 2. The samples were 365 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 2, by using the Cohen table (Cohen & others, 2011, p 147), and using sampling technique with stratified random sampling, and simple random sampling, respectively. The research instrument was a set of 5-rating-scale and 40-item questionnaires with IOC between 0.80–1.0 and reliability coefficients of 0.905 (α – Alpha Coefficient). The Statistics to analyze data were mean, standard deviation, t- test, and One – way Analysis of Variance. The findings were as follows: 1) the level of the environmental management according of teachers' opinion was rated at the highest level in the whole and aspect. 2) the comparison of educational background, age and working experience of teachers with environmental management found significant different in the whole and each aspect. 1) in general and when considering each side, the level of teachers' opinions toward the environmental management teachers' was rated at the highest level. 2) in general and when considering each side, teachers with different educational background had different opinions. 3) in general and when considering each side, teachers with different age had different opinions. 4) in general and when considering each side, teachers with different working experience had different opinions.

Keywords : management, environmental management in school, the opinions of teachers in schools

ความสำคัญและปัญหา

ยุคปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน จึงก่อให้เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพทุกช่วงวัยให้มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมจริยธรรมและน้อมนำแนวคิดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติส่งเสริมการจัดหลักสูตรแห่งการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนในเรื่องสิ่งแวดล้อม (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (5) กล่าวว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรอบรู้ตลอดทั้งพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่พึงประสงค์เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอนในการออกแบบการเรียนรู้เป็นที่น่าสนใจหากมีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการรายงานการควบคุมภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ปีการศึกษา 2562 ได้พบปัญหา ด้านกายภาพ ยังมีความจำกัดด้านอาคารเรียนยังไม่เพียงพอหรือยังไม่ครบชั้น การจัดตกแต่งสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสภาพห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ตลอดจนการจัดภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ปัญหาด้านวิชาการ สถานศึกษามีความบกพร่องในการจัดทำหลักสูตรและการวัดและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูทำให้การจัดการเรียนการสอนยังขาดประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการบริหารเนื่องจากการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่มีระบบและงบประมาณที่ได้รับมีน้อย จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเท่าที่ควร บุคลากรในสถานศึกษาไม่ค่อยมีส่วนร่วมยังขาดความร่วมมือร่วมใจในการจัดทำข้อมูลด้านการจัดสภาพแวดล้อม และปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนบรรยากาศห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมเนื่องจากว่าสื่ออุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนไม่ครบ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ

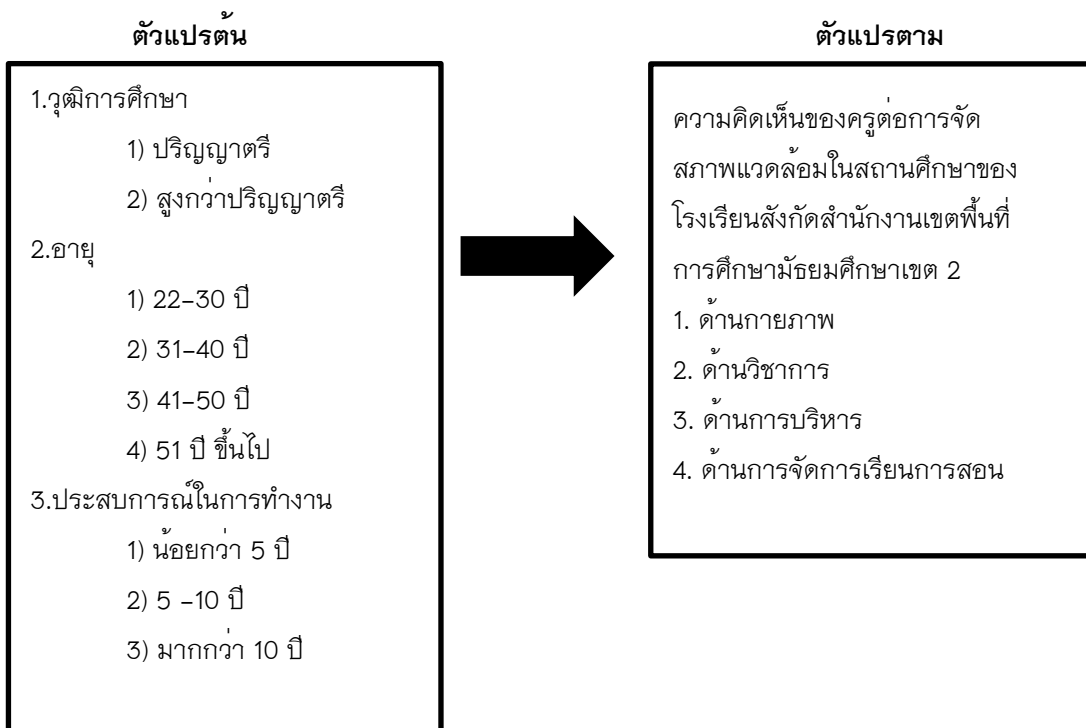
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารและด้านจัดการเรียนการสอนซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ครูดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังรูปภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 7,713 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 365 คนโดยอาศัยตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของโคเฮน (Cohen, Morrison, 2011, p 147) และโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยการแบ่งชั้นของโรงเรียนและจัดแต่ละชั้นแบบเท่า ๆ กัน จากนั้นใช้กลุ่มการสุ่มอย่างง่าย simple random sampling ในแต่ละชั้นของโรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรในการศึกษาดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- (1) วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น 1) ปริญญาตรี 2) สูงกว่าปริญญาตรี
- (2) อายุ แบ่งเป็น 1) 22-30 ปี 2) 31-40 ปี 3) 41-50 ปี 4) 50 ปี ขึ้นไป
- (3) ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 -10 ปี 3) มากกว่า 10 ปี

2.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม คือ การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ

- (1) ด้านกายภาพ
- (2) ด้านวิชาการ
- (3) ด้านการบริหาร
- (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบ เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านกายภาพ (2) ด้านวิชาการ (3) ด้านการบริหาร (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการ จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษาโดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการสอบถามจาก ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการแล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม (1) โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้กับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน (2) ผู้ศึกษา ดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตอบแบบสอบถาม ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยส่งแบบสอบถาม ด้วยตนเอง จำนวน 365 ชุด (3) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ในการแจกและเก็บ แบบสอบถามระหว่างเดือนธันวาคม 2563 – เดือนมกราคม 2564 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา อายุและประสบการณ์ในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วุฒิการศึกษาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามอายุและประสบการณ์ในการทำงานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวค่า (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ่ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษา ครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน

(n=365)

ลำดับที่	การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของข้าราชการครู		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านกายภาพ	4.53	.69	มากที่สุด
2	ด้านวิชาการ	4.64	.63	มากที่สุด
3	ด้านการบริหาร	4.58	.70	มากที่สุด
4	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.59	.71	มากที่สุด
รวม		4.59	.47	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมใน สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.64$, $SD=0.63$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.59$, $SD=0.71$) และด้านการบริหาร ($\bar{X} = 4.58$, $SD=0.70$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.53$, $SD=0.69$)

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วุฒิการศึกษาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามอายุและประสบการณ์ในการทำงานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวค่า (One way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison) การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

(n=365)

ลำดับที่	การจัดสภาพแวดล้อม	วุฒิการศึกษา					
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านกายภาพ	4.51	.48	4.59	.39	1.59*	.015
2	ด้านวิชาการ	4.61	.53	4.71	.38	-2.14*	.000
3	ด้านการบริหาร	4.55	.58	4.67	.39	-2.30*	.000
4	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.56	.54	4.67	.42	-2.17*	.007
รวม		4.56	.51	4.66	.36	-2.20*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน แสดงว่าข้าราชการครูที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามอายุ

(n=365)

ลำดับ ที่	การจัดสภาพ แวดล้อม	อายุ								F	Sig
		22-30		31-40		41-50		50 ปีขึ้นไป			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านกายภาพ	4.54	.54	4.61	.35	4.64	.34	4.36	.48	4.426*	.005
2	ด้านวิชาการ	4.52	.58	4.75	.38	4.78	.25	4.55	.54	7.491*	.000
3	ด้านการบริหาร	4.46	.60	4.70	.42	4.70	.33	4.40	.90	6.484*	.000
4	ด้านการจัดการ เรียนการสอน	4.48	.58	4.70	.40	4.74	.33	4.38	.74	6.855*	.000
รวม		4.48	.56	4.69	.35	4.72	.27	4.42	.65	6.948*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการบริหาร และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านวิชาการ พบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าข้าราชการครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ด้านการบริหาร พบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการบริหาร มากกว่าข้าราชการครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

ตาราง 4 เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=365)

ลำดับ ที่	การจัดสภาพแวดล้อม	ประสบการณ์ในการทำงาน							
		น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปีขึ้นไป		F	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านกายภาพ	4.48	.54	4.55	.41	4.60	.35	2.051	.130
2	ด้านวิชาการ	4.55	.64	4.66	.47	4.76	.28	5.444*	.005
3	ด้านการบริหาร	4.49	.62	4.46	.49	4.70	.37	4.570*	.011
4	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.51	.58	4.62	.49	4.70	.35	3.864*	.022
รวม		4.51	.56	4.61	.44	4.69	.30	4.331*	.014

จากตาราง 4 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวม ด้านการวิชาการ ด้านการบริหาร และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิเคราะห์พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิชาการ ด้านการบริหาร และด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน เมื่อได้รับนโยบาย หรือมอบหมายงานย่อมมีความแตกต่างด้านศักยภาพและมุมมองมมองการทำงานที่แตกต่างกันและการพยายามแสดงศักยภาพของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายออกมาสำเร็จ

ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 อายุ 22-30 ปี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 อายุ 31-40 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 อายุ 41-50 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 อายุ 50 ปี ขึ้นไปจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 125 คนคิดเป็น ร้อยละ 34.2 และ ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาและเปรียบเทียบเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประเด็นสำคัญอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ความสำคัญต่อเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้มีกำหนดเป็นพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกคนได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างรอบด้าน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมยังช่วยในเรื่องของการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จึงตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม เพียงพอต่อความต้องการและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงจัดให้มีการจัดกิจกรรมอย่างรอบด้านและครอบคลุม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561) พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กังวาน ไตรสกุล (2558, หน้า 54) พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาจะตงประธานศิริวัฒน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุและประสบการณ์ในการทำงานอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 จากการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันล้วนมีเป้าหมายที่แตกต่างในการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด โดยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวจะช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ต่างกักัน ให้เกิดขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีสมาธิในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ และทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบคอบ จึงทำให้ข้าราชการครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 จากการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรครูที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็น ทศนคติในการทำงานที่ได้รับมอบหมายที่ต่างกัน และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐภาค อุทโท (2558, หน้า 52) ศึกษาเรื่อง

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพของสถานศึกษาอนุบาลวัดช่องลมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ตามลำดับดังนี้ การจัดห้องสุขา การจัดห้องเรียน การจัดบริเวณสถานศึกษา การจัดอาคารเรียน และการจัดโรงอาหาร สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งต้องให้มีการพัฒนา

2.3 จากการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน หากได้รับการมอบหมายงาน หรือบทบาทหน้าที่ในการทำงาน จะแสดงศักยภาพในตัวบุคคลทำงานอย่างเต็มที่ในการใช้ความรู้และทักษะในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะมีผู้ที่มีความสามารถ และความถนัดต่างกัน ในการจัดการสภาพแวดล้อม ทำให้ประสบการณ์การทำงานมีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤนาต เชิดแสง (2558, หน้า 66) ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของ สถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อม ทางด้านกายภาพและด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูที่สอนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 ด้านกายภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างห้องน้ำให้เพียงพอกับครูและนักเรียนและถูกสุขลักษณะ สะอาด ปลอดภัย มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
- 1.2 ด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ
- 1.3 ด้านการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
- 1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
- 2.2 ควรศึกษาการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมีแผนการนิเทศ ติดตามในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2540). *การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กั้ววาน ไตรสกุล. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนพะตง ประชานคีรีวัฒน์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 สงขลา – สตูล, *วารสารบัณฑิตศึกษา*. 8(1): 43–60
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2535). *พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535*. สืบค้นจาก <http://www.mnre.go.th/information/list/1693>.
- ณัฐภัค อุทโท. (2558). *การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลวัดช่องลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤนาถ เชิดแสง. (2558). *การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัด สุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี*. สืบค้นจาก <http://secondary2.obec.go.th/ita2563/pdf/>.
- สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York : Harper Collins.